

Avfyrning!

Vi har nu kommit till den fjärde delen i vår serie om skjutteknik med kulgevär. I denna del kommer vi fokusera på avfyrningen och konstaterar att lätta trycken och specialvapen inte alltid är vägen till träff.

Av Erik Landquist och Fredrik Johansson

I förra artikeln redogjorde vi för begreppen siktbild och andning. Om naturlig riktpunkt ses som "huvudgrunden" för skjutteknik, är avfyrningen kronjuvelen bland grunderna.

Avfyrning är enkel i teorin, men den kan ta ett helt skytteliv i anspråk för att i bästa fall slutligen kunna bemästras. Vi vill redan här vara tydliga med att artikeln avhandlar en allmängiltig avfyrningsteknik som dessutom kan utföras med ett trycke som tål det fältmässiga livets krav på funktions-säkerhet.

Att trycket skall kunna hanteras med handskar påtagna om det krävs är, för oss en självklarhet och det viktigaste av allt! Geväret ska aldrig kunna avfyras utan att avtryckaren förs rakt bakåt och inget annat.

Om geväret avfyras när du stänger slutstycket eller dunsar kolven i golvet är det ingenting annat än oaktsamhet och nonchalans som dessutom talar om att det är dags för översyn hos en vapensmed för att se till att trycket är säkert. Kom ihåg att det är du och ingen annan som ansvarar för att geväret är i skick och säkert. Vi är mycket väl medvetna om att det finns en populistisk syn på vad som kan anses vara ett bra trycke kopplat till typ och framförallt avfyrningsvikt. Kom dock ihåg att det påståendet främst härstammar från avgränsade tävlingsformer där man genom utrustning och vikt försöker tvätta bort inverkan av skytten.

Efter att du har läst det som följer hoppas vi att du inte tvekar på att ställa upp tryckesvikten något på ditt gevär och istället prövar den

långa vägen för de genvägar ett lättare trycke ger skenet av att erbjuda. Tro det eller ej, men förmodligen kommer du framgent att kunna göra bättre avfyrningar och bli ännu mera konsekvent som skytt, dessutom i ett bredare register av skjutställningar. Detta gäller speciellt sådana som sker på fri hand och andra ställningar som kan anses som praktiska utifrån jakt eller värnkraftsperspektiv.

Ärligt påstående

Den allmänrådande synen på skjutövning med cylinderrepetergewär har de senaste åren genomgått en stor förändring. Den flora av gevär och tillbehör samt kalibrar som finns att tillgå i dag fanns inte för tio år sedan.

Utöver produktutvecklingen på jakt sidan, har efterfrågan på produktutveckling för tävlings-skytte fullkomligt exploderat. Man bör dock ha i åtanke att dessa tävlingsformer stipulerar ett visst skjutsätt, vilket i sin tur kräver en särpräglad skjutteknik för att tävlingsdeltagaren ska vara konkurrenskraftig.

Precis som det finns positiva aspekter med populistiska strömningar, finns det också mindre smickrande sidor. De gevär som tagits fram för de nya tävlingsformerna är i många fall tunga, samtidigt som de är försedda med fjäderlätta trycken och mynningsbromsar, vilka syftar till att minimera skyttens betydelse som den avgörande delen då geväret avfyras. För att säkerställa bra stöd och stillahållning finns det numera en enorm flora av stödsäckar med olika fyllningar där skytten kan optimera utifrån viss skjutställ-

ning, stöd med mera.

Tillverkarna har naturligtvis följt med i trenden och de har inte direkt lagt band på sig själva när det kommer till att odla fåfångans behov hos bland annat jägarkåren. I den första artikeln i denna artikelserie myntade vi uttrycket "hybridgevär" som en benämning för en crossover-lösning som passar till lite större användningsområden. Det kan vara drevjakt ena dagen, säljakt andra dagen och lite långhållsskytte tredje dagen.

Varje tillverkare har idag åtminstone minst ett sådant vapenalternativ att erbjuda. Alternativen är oftast kompromisser med hänsyn till de egenskaper och användningsområden som i idag är efterfrågade. Nedan följer tre olika exempel på utsvävningar som man kanske inte ska blanda ihop hur som helst.

Jägaren som vill vara som tävlingskytten

Nu när det ändå är jakt vi pratar om måste jägaren kunna bära geväret lite längre sträckor än bara från bilen till skjutstationen. Till skillnad mot tävlingskytten kan jägaren behöva avverka långa sträckor till fots eller på skidor.

Detta ställer ytterligare krav på utrustning för att hantera en utomhusvistelse under mer än

bara några timmar i taget, vilket i sin tur till slut leder till en fråga om acceptabel totalvikt för att man ska orka förflytta sig.

Detta är ett av skälen till varför det finns kolfiberstockar med taktiskt utseende tillförfogande hos varje tillverkare värd namnet. Alternativen på eftermarknaden låter sig inte heller komma på skam.

En annan aspekt är tillgången på kalibrar för skytte på långa avstånd och i många fall väljs kalibern huvudsakligen utifrån sina flackskjutande egenskaper och kommer garanterat fungera utmärkt om man vill jaga får på något högt berg i Pakistan.

Många jägare har även försett vapnet med en mynningsbroms, som är vald utifrån bästa rekyleliminering och kikarsiktet som monteras på bössan är noga valt efter ett bra förhållande mellan vikt och prestanda och självklart fullproppat med alla nödvändiga ballistiska finesser. Trots det taktiska utseendet blir nu summan av de olika delarna att geväret blir rysligt lätt. Är det då något problem?

I många fall kan detta leda till att jägaren upplever vapnet som svårt att hantera och riktmedlets vispande rörelser talar här sitt tydliga språk.

I liggande skjutställning med

benstöd fungerar det ofta hyggligt, men i alla andra skjutställningar är det svårt för skytten att verkligen kunna hålla vapnet tillräckligt stilla.

Det är inte heller ovanligt att ägarna av dessa typer av vapen upplever att många av serierna på 100 m har inslag av slängskott här och där. I vissa fall skulle dessa till och med på normalsvenska jaktavstånd kunna leda till tråkiga eftersök.

I det här läget brukar ägaren ofta känna att goda råd är dyra!

En av fallen brukar vara att ägaren hastigt försöker komma på fler optimerade åtgärder.

Hmm... få se nu, vad gör alla proffs på youtube? Lätta på trycket var det ja... Hur mycket? Rejält förstås... Nu

kan man nog "tajma" riktmedlets rörelser och bara trycka av när kornpunkten passerar riktpunkten.

Frågan är dock om det lättade trycket verkligen är något positivt? Klarar man verkligen att hantera den lägre tryckesvikten, samtidigt som man kan vara konsekvent och träffa på beställning när riktmedlet visar runt?

Ett visst mått av osäkerhet brukar vid denna tidpunkt infinna sig i ägarens sinne. Som alltid söks svaret i olika vapentekniska åtgärder. Allt går ju att lösa med lite vapensmide!

Fungerar inte det lättare trycket, är det väl inte värre än att man får gjuta in blyhagel och epoxi i alla håligheter samt knöla förstocken full med

Skytten placerar fingret på avtryckaren. Fingerspetsen pekar mot klockan 3 och pek-fingrets ytterled mot klockan 9. (Vänsterskytt).

rostfria stänger. På drömjakten finns det ju ändå bärare och tillgå... Tillbaka på ruta ett med andra ord. Ofta efter en ordentlig åderlätning av plånboken dessutom.

Till vad passar lätta trycken?

Saken är just den att fjäderlätta trycken verkligen fungerar bra, men då måste vissa förutsättningar råda. En av dessa är att geväret måste vara lika tungt som en betongsugga. Vidare måste balanspunkten återfinnas omedelbart framför magasinstyrningen och rekylimpulsen måste i det närmaste vara eliminerad med kaliberval och effektiv mynningsbroms.

Dessutom behöver geväret vara placerat på en för stödet optimerad säck med superfyllning, Det är också nödvändigt att skytten skapar så få kon-

taktpunkter med geväret som möjligt.

Är ovanstående förutsättningar uppfyllda är det fullt möjligt att dra nytta av det lätta avtrycket för att utan ansträngning kunna avfira (och träffa) med vapnet utan att vapnet rubbas ur kärnlinjen. Frågan man kan ställa sig om denna väg är rätt eller fel? Svaret är inte självklart. För att besvara frågan måste du utgå från vilket behov du har.

Att vapen som ovan inte är lämpliga för alla användare och typer av skytte är uppenbart och kommer vi till "normal" svensk jaktutövning är faktiskt det typiska jaktgeväret med dito utseende inget dumt val alls.

Prickskytten

Till skillnad mot både tävlingsskytten och jägaren måste

Skytten har lagt handflatan emot greppets sida. De två mellersta fingrarna faller runt greppet och hakar tag, lillfingret följer snällt med runt greppet utan att engageras.

Thummen placeras inledningsvis på sidan av greppet och i avslappnat framåtfålltäge. Detta är normalfallet.

Skola TIDLÖS SKJUTTEKNIK MED KULGEVÄR, DEL 4

Draget genomförs med de två mellersta fingrarna, långfingret och ringfingret.

Skytten drar vapnet rakt bakåt, detta leder till bra förutsättningar för rekylupptagning.

prickskytten acceptera den börda som organisationen utrustat honom med. Prickskyttegeväret kommer vara en kompromiss mellan vikt, längd och prestanda.

Kalibern och ammunitions-slaget är valt med hänsyn till fiendens eller materielens skyddsnivå. Vikten kan aldrig vara högre än att prickskytten orkar bära runt på geväret plus den övriga nödvändiga utrustningen, för att överleva under fältmässiga förhållanden. Eventuella lättnader i utrustningen görs på bekostnad av bekvämligheter.

Här särskiljer sig prickskytten ytterligare på en punkt: nämligen fältlivets hårda påfrestningar och umbäranden. När väl prickskytten måste strida är det inte helt otroligt att det sker med sömnbrist. Till följd av det är stela lemmar och påtagna förstärkningsplagg och handskar ett faktum.

Ni förstår säkert var vi vill komma? Ja det måste vara robusta prylar och trycket måste kunna hanteras med stela fingrar iförda handskar. Här är det rejält som gäller så att man känner vad man gör när kvicksilvret kryper nedåt. Vi skulle vilja påstå att allt under 2 kg i det här sammanhanget inte är att rekommendera.

Att rycka saker och beståndsdelar ur sitt sammanhang är något som tyvärr ligger i tiden. Att okritiskt bara apa efter populistiska strömningar med influensers i spetsen som härjar runt på sociala medier kan missleda rejält.

Det kan å ena sidan vara en

Här har skytten lagt an fingerrosen på avtryckaren.

Här har skytten lagt an fingerspetsen på avtryckaren.

Här har skytten lagt an fingervecket på avtryckaren.

guldgruva i jakten på den rätta läran, men det kan lika gärna leda rakt ner i ett avgrundsdypt håll som kantas av direkt okunskap och betydande ekonomiska uppoffringar.

Vi kan förstå att det i dagensläget inte är speciellt attraktivt och säga att det tar ett helt skytteliv i anspråk för att bemästra perfekta avfyrningar då tiden är den mest dyrbara resurs vi har. Och varför lägga tid på att lära sig avfyrningsteknik om man nu genom utrustning kan köpa sig ur det hela? Alla genvägar du köper dig till kommer innebära kompromisser åt något håll.

Typ av trycken

De två vanligaste typerna av trycke är antingen ett direkttrycke eller ett tvåstegstrycke. Direkttrycket har inget förtryck, vilket innebär att när fingret läggs på avtryckarskon är motståndet konstant till dess att fingerkraften övervunnit kraften i avtryckarstängens fjäder och geväret avfyras. Denna typ av trycke är mycket vanligt förekommande och passar för de flesta behov.

Tvästegstrycket har precis som namnet antyder två steg. I första steget finns en fjäderbe-

lastad sträcka som avtryckaren rör sig längs innan man kommer till ett stopp med lite större motstånd. Om fingerkraften därefter ökas avfyras geväret.

Man kan då givetvis fråga sig vad det finns för finess med två steg? Trycket kan upplevas som lättare att hantera med handskar påtagna då skytten tydligt känner kontakten med avtryckarskon under hela vägen till motståndet som vi kan kalla "vallen" i andra steget. Fingret behöver inte heller börja övervinna fjäderkraften från noll likt i ett enstegstrycke.

Detta gör att lite hårdare inställda tvåstegstrycken många gånger upplevs som lite lättare att avfyras än ett hårt enstegstrycke. Nackdelen är att moderna tvåstegstrycken oftast är dyrare än enstegstrycken och inte alls lika lättjusterade av ägaren. Många enstegstrycken har bara en inställning, och den är för avfyringskraft.

Övriga parametrar såsom exempelvis släp, det vill säga den sträcka som avtryckaren kan fortsätta och röra sig efter avfyrningen går att justera på vissa trycken och på vissa trycken ej möjligt att justera utan fackmannamässiga

ingrepp.

Vilket är bäst?

Vilket trycke som passar och inte passar beror till stor del på personliga preferenser och smak. Det kan finnas stora skillnader på hur två skyttar upplever samma trycke. Det går dock att med ett systematiskt tillvägagångssätt lära sig hantera flertalet trycken med gott resultat.

Vi vill inte att du ska fokusera på utrustningen som den främsta faktorn för att lära dig skjuttekniska grunder, men vi vill ändå höja ett par varnande fingrar! Om trycket är väldigt lätt inställt och det krävs en mycket liten kraft av fingret på avtryckarskon kommer det bli svårt att tillämpa den avfyrningsteknik som vi senare i den här artikeln kommer redogöra för.

Lagom avtryckarvikt

Vad är för lätt kan man då fråga sig? Vi skulle vilja rekommendera att du har en avtryckarvikt som inte är lättare än ett kilo och gärna inte under 1,2 kg. Där någonstans kommer du succesivt kunna öka fingrets kraft på avtryckarskon samtidigt som du fokuserar på

Skola TIDLÖS SKJUTTEKNIK MED KULGEVÄR, DEL 4

Fingerleden

Fingerspetsen

Fingerrosen

Ett enkelt sätt att skapa ett bra grepp när pistolgreppet är litet är att vika in tummen på insidan av handen och där efter fatta greppet.

kornpunkten. Detta är mycket viktigt och en del av en rad systematiska åtgärder, men mer om det senare.

Om trycket "kryper" innan avfyrningen, det vill säga att du känner en glidande rörelse i fingret istället för att plötsligt bryta av något har du mest troligt ett så kallat kryp eller släp som det också kallas.

Ett trycke med kryp kan vara svårt och hantera konsekventa och motverkar också den avfyrningsteknik som vi senare i den här artikeln kommer att redogöra för. "Krypet" kommer motverka och flacka ut inlärningskurvan då det blir ett kontraproduktivt inslag som på fel sätt medvetandegör för skytten, att snart "smäller" det.

Låt någon med fackmannamässiga kunskaper hjälpa dig om du saknar kunskaper i frågan, annars rekommenderas starkt att du överväger att ersätta trycket.

Avfyrningskontroll

För att möjliggöra bra och konsekventa avfyrningar måste rätt förutsättningar finnas. Avfyrningskontroll är en rad förhållningssätt där allt utgår från att isolera avfyrningsfingrets muskulatur samt möjliggöra skjut-

handens raka drag in i axeln.

Inledningsvis kan det kännas lite uppstylat och vara en del och tänka på men kommer med repetitioner till slut att i stort sett automatiseras.

Finger, fattning och tumme

Vi vill påpeka att det som följer är en torrövning där man ur säkerhetssynpunkt börjar i fel ända. Detta sker med ett bestämt syfte och är ingenting som ska genomföras annat än i säker riktning och utan skarp ammunition i närheten.

Vi kommer att börja med och placera fingret på avtryckarskon. Varför gör vi så och varför börjar vi inte med greppet? Skälet är att möjligheten att kunna genomföra rena avfyrningar och minimera påverkan på gevärets kärnlinje utgår främst utifrån hur vi kramar avtryckarskon med pekfingeret.

- För detta ändamål disponerar du hela den yttersta leden på pekfingeret.

- Börja med att lägga mitten av den yttersta leden på avtryckarskon.

- Läg därefter handflatan emot greppets sida.

- Låt sedan de två meller-

sta fingrarna falla runt greppet och haka tag, lillfingret följer snällt med runt greppet utan att engageras. Ett engagerat lillfinger kan påverka pekfingerets möjligheter till bra avfyrningar.

- Tummen placeras inledningsvis på sidan av greppet och i avslappnat framåtfåll-läge. Tummen och pekfingeret är till viss del länkade till varandra. Håll handen framför dig, gör avfyrningsrörelser och titta på vad som händer med tummen. Kom ihåg att vi är ute efter att isolera pekfingerets avfyrningsrörelser och minimera engagemanget av andra muskler i handen förutom mellanfingrarna som skall dra geväret rakt bakåt.

Spänn upp geväret med en slutstycksrörelse. Tänk finger, fattning, tumme. Innan du börjar krama avtryckarskon rakt bakåt med pekfingeret så ska fingerspetsen peka åt klockan nio och andra ändan av leden mot klockan tre (högerskytt).

Blindavfyr geväret genom att krama avtryckaren rakt bakåt. Pekar fortfarande fingerspetsen mot klockan nio och andra delen mot klockan tre efter avfyrningen är genomförd? Pekar fingerspetsen på mindre än klockan nio så flytta fingerspetsen inåt (åt höger) på avtryckarskon, finjustera greppet genom att flytta fingrar och hand åt höger runt greppet än aning. Prova igen till det råder att absolut vinkelrätt förhållande från utgångsläget till dess att geväret har avfyrats.

Avtryckarskon

På vissa moderna chassin finns det möjlighet att justera greppet i längd. På det viset möjliggörs en individuell anpassning för skytten så att avfyrningsfingret når fram ordentligt till avtryckaren. Vissa varianter erbjuder även möjligheten att byta storlek på själva greppet och på så

sätt möjliggöra anpassning av precis samma sak.

På andra kolvar och chassin är detta inte möjligt, men då erbjuder istället vissa tryckesfabrikanter olika utformningar på avtryckarskon. Raka avtryckarskor, lätt kurvade avtryckarskor, vanligt kurvade avtryckarskor.

Exempelvis så minskar en rak avtryckarsko sträckan från greppet till avtryckarskon för pekfingeret. Självklart finns det betydligt enklare åtgärder om exempelvis greppet skulle vara för litet. Först och främst ska du prova med handskar påtag-na då dessa flyttar handen en aning ut från greppet utifrån handsktjocklek.

Om detta inte fungerar kan du fälla ner tummen mellan övre delen av handflatan och greppet och på det viset flytta in pekfingeret (åt höger) på avtryckarskon. Ett annat gångbart sätt är att tejpa ditt ett anpassat radergummi eller tomhylsa i lämplig storlek. Kom ihåg att för "normalhanden" krävs i regel ganska små justeringar för att det ska bli ett annorlunda förhållande i längd mellan fingret och avtryckarskon.

Handledsvinkeln

Inta liggande skjutställning med benstöd enligt tillvägagångssättet som vi presenterade i artikel 2. Rikta mot en lämplig riktprick och haka skjuthandens två mellanfingrar runt greppet. På avtryckarskon ska nu fingerspetsen peka mot klockan nio och andra ändan mot klockan tre. (Högerskytt)

Titta nu på din handled. Bildar handleden och underarmen en förhållandevis rak linje?

Om inte, är armbågarnas lägen långt framför axelpartiet och onaturligt lång utåt sidorna?

Om ja, höj benstöden. Nu kan du finjustera förhållandet mellan handleden och underarmen genom att flytta skjuthanden lite grann runt greppet.

Justera därefter pekfingerets ytterleds placering på avtryckarskon så att klockan nio och klockan tre före och efter avfyrning kvarstår.

Det raka draget in i axeln

Prickskytt som är förberedd på fälllivets hårda påfrestningar och umbäranden.

Här har skytten vikt in tummen härvid har skytten skapat bra förutsättningar trots litet pistolgrepp.

Exempel på hur tummen kan placeras till höger om kärnlinjen.

Möjligheten till en bra rekylupptagning utan att geväret "rivstartar" och accelererar in i axeln på skytten utgår från ett ordentligt drag av geväret bakåt mot axeln. Detta gäller oberoende av vilken skjutställning som används.

Ju mer kläder skytten har på sig desto mer utmanande blir det att upprätthålla ett konsekvent drag. Handleden och underarmen samt skyttens armbåge bildar en relativt rak linje. Denna linje bildar en vinkel i förhållande till gevärets kärnlinje.

När skytten drar gevärets bakkappa in i axeln skall den vinkeln bibehållas genom att draget sker rakt bakåt och in i axeln. Efter det att naturlig riktpunkt har justerats skall draget bakåt vara sådant att kornpunkten aldrig rör sig från riktpunkten i målet.

Om du hela tiden tillämpar den tekniken drar du lagom hårt och kommer vara konsekvent. Observera att skjutandens två mellanfinger inte i skall krama runt skjutgreppet. Dessa två fingrar kan snarare ses som två hakar vilka skall

dra geväret rakt bakåt.

Ofta kan man observera skyttar som ligger i liggande skjutställning med benstöd, vilka i slutskedet av sin avfyrningsprocess glömmer draget in i axeln och får ett tydligt rekylupptagningsfel som följd. Likadant i skjutställningar som bjuder bra stillahållning är problemet ofta detsamma. Allt känns så stabilt att skytten ofta omedvetet förbiser det raka draget in i axeln i slutskedet av avfyrningsprocessen.

Draget är just ett drag och ersätts inte av att skytten lutar sig in i geväret. Tekniken att luta sig in i geväret och sätta själva kolven eller chassit i spänn mellan stödet och skytten utgår från att allt är perfekt vinkelrätt bakom geväret.

Rekylkraften kommer att dra fördel av minsta vinkel och exploatera denna i form av ett rekylupptagningsfel.

Avfyrningsprocessen

Många tänker på avfyrningen som ett enskilt ting och något som främst har med skyttens finger att göra. En avfyrning är en ytterst finmotorisk handling

från skyttens sida.

För att möjliggöra denna finmotorik måste dock alla andra detaljer och förberedelser vara klara.

Vilka andra saker då, kan man fråga sig? Kommer ni ihåg föregående artiklar som har behandlat grund för grund i en logisk ordning, naturlig riktpunkt, siktbild, andning.

En avfyrning kan vem som helst göra men nu pratar vi om ett fokus som är slutklämmen på en rad systematiska handlingar.

När väl skytten har andats ut och blodet är syresatt är det ögats förmåga till att fokusera på kornpunkten som möjliggör bra avfyrningar. Det är därför artikel 3 mycket utförligt har beskrivit hur du justerar ögonavståndet och dioptrin på kikarsiktet för just ditt öga.

Vidare har artikel 3 redogjort för hur du bör resonera kring sikteshöjd och hur du justerar bort parallaxen. Dessa moment är i högsta grad viktiga detaljer när det i slutändan kommer till själva avfyrningen.

Fingrets rörelse

Fingrets avfyrningsrörelse kan beskrivas som en rak linje. I början på linjen startar allting med att ögat börjar med att fokusera på kornpunkten som genom en korrekt intagen skjutställning och justerad naturlig riktpunkt pekar på riktpunkten. Skytten börjar krama avtryckarskon rakt bakåt med jämn kraft.

Ögat fortsätter att fokusera på kornpunkten varefter fingrets kraft på avtryckarskon ökar undan för undan. I mitten på linjen kommer till slut fingret övervinna fjäderkraften för avtryckarlänken och geväret avfyras.

Ögat bibehåller fokus på kornpunkten under hela rekylrörelsen tills kornpunkten stannat. Samtidigt har fingret fortsatt att krama avtryckarskon rakt bakåt, precis som för ögat bibehålls fingret på avtryckarskon tills kornpunkten har stannat. Nu är vi tre fjärdedelar längs ner längs linjen.

Varför ska vi stirra oss till fördärv på kornpunkten?

Av framför allt två anledningar. Om skytten medve-

Skola TIDLÖS SKJUTTEKNIK MED KULGEVÄR, DEL 4

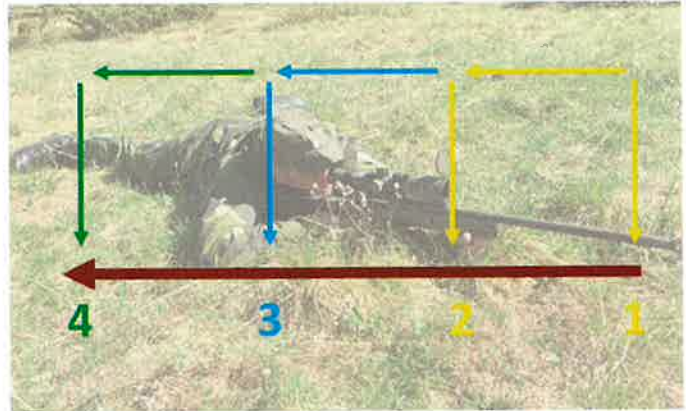
Exempel på hur tummen kan placeras på kolvhalsen. I detta fall placeras tummen på vänster sida om kärnlinjen.

Skytten har låga benstöd, i detta fall leder det till en ansträngd och vinklad handled, detta motverkar en bra avfyrning, dessutom försvaras det raka draget in i axeln.

En rak handled underlättar avfyrningsprocessen och det raka draget in i axeln.

1. Skytten kramar avtryckaren rakt bakåt men jämn kraft. Ögat fokuserar på kornpunkten.
2. Skottet går. Ögat fortsätter att fokusera på kornpunkten.
3. Rekylen verkar, avtryckaren hålls intryckt. Fortsätt fokusera på kornpunkten.
4. Avtryckaren hålls intryckt tills kornpunkten är tillbaka på riktpunkten och skytten har återfått full siktbild.

→ tet börjar och fokusera på kornpunkten samtidigt som avtryckaren kramas rakt bakåt påbörjas en process där ögats synintryck länkas samman med vad skytten gör med avtryckarfingret.

Det mesta med skytte kan beskrivas och förklaras med instruktioner och med lite handledning kan de flesta uppnå en ganska god färdighet. Det finns dock vissa subtila inslag som är lite svårare att förklara i brödtext eller visa med bilder och som därför måste upplevas.

Tajma kornpunkten

Vi gör ett försök till att förklara den första anledningen. Att försöka "tajma" kornpunktens rörelser och avfyras då riktpunkten passeras fungerar

inte i en konsekvent mening. Hjärnan kommer inte hinna processa informationen till handling i avtryckarfingret inom rimlig tid.

Ju mer du övar på att fokusera på kornpunkten samtidigt som fingret kramar avtryckarskon rakt bakåt (efter utandning normalt inom 6 sek) desto längre kommer tidsfönstret där du upplever absolut stillahållning, att vara.

Det kan också beskrivas som att kornpunkten under "avfyrningstiden" kommer ligga still på riktpunkten under ett allt längre tidsfönster.

Till slut kommer du uppleva att avfyringarna sammanfaller med tidsfönstren med absolut stillahållning, även då du skjuter snabbt.

Nu berör vi som sagt subtila

inslag som är svåra och beskriva genom rationella förklaringar. Det är just en sådan här sak som man genom populism försöker förenkla till oigenkänlighet genom att man kanske inte förstår vad som riktigt försiggår själv och därmed skapar behov av utrustning sprungna ur särintressen som har ganska lite med verkligheten och göra.

Fokusen på kornpunkten

Den andra anledningen är att det är betydligt enklare att förklara. Fokusen på kornpunkten ligger även till grund för beslut först efter det att avfyrningen har ägt rum. Det är nämligen av utvärderingsskäl.

Efter skottet kommer skytten till slut kunna tala om var kornpunkten befann sig innan avfyrningen? I vilken riktning rörde sig kornpunkten i samband med avfyrningen? Var stannade kornpunkten efter avfyrningen?

Med grund i detta kommer skytten kunna avgöra om något behöver justeras innan

nästa skott avfyras. Detta kallas efterriktning och är ett utmärkt utvärderingsverktyg. Nu är vi i andra ändan på linjen. I och med att geväret repeterats på nytt påbörjas en ny "linje" mot nästa skott.

Medveten vs omedveten avfyrning

Många gamla uvar kan ibland påstå att avfyrningen skall komma som en absolut överraskning. Det kan finnas fog för det påståendet speciellt när det kommer till att skjuta täta träffbilder med obegränsad tid till förfogande.

Problemet är bara det att ju mer du skjuter och kalibrerar dig till en viss typ av trycke desto mera medveten kommer du bli avseende exakt var avfyrningen kommer inträffa. Utifrån vårt nyss beskrivna tillvägagångssätt är detta av mindre betydelse därför att allt utgår från att ögat fokuserar på kornpunkten.

Varför då? Jo, ögats tolkning av sikt bilden ligger direkt

till grund för hur fort avfyrningsfingret kramar avtryckaren. Medvetandegraden för när i tidsfönstret det smäller kommer därmed att variera upp och ner lite.

Den gemensamma nämnaren här är fokuseringen på kornpunkten snarare än att tänka: nu ska jag skjuta på ett sådant sätt att avfyrningsögonblicket kommer med överraskning eller tvärtom: nu ska jag skjuta genom att göra medvetna avfyringar.

Låt istället tiden till förfogande, avståndet, storleken på målytan, övriga yttre förhållanden avgöra ögats förhållning av siktbilden för vidarebefordring till fingret via hjärnan.

Slutligen kommer skytten med tiden och efter många repetitioner nyttja den hastighet i avfyrningen som är nödvändig och som följer av just tolkning av siktbilden.

Blindavfyringar

I slutändan är det inget som ersätter skarpskjutning för att ta färdigheter till nästa nivå. Något som dock kompletterar skarpskjutningen är blindavfyringar.

Om du är rädd att blindavfyringar skadar tändstiftet på ditt gevär så stoppa i blinda klickpatroner.

Med dessa kan du utan att slösa på den dyrbara ammunitionen, befästa avfyrningskontrollen och avfyrningsprocessen och på så sätt få ut mer av skarpskjutningspasset

på banan.

Om du ska få ut maximal effekt av blindavfyringar gäller disciplin. Bär samma utrustning som på banan och lägg ner samma engagemang som om du hade skjutit skarpt.

När du fokuserar på kornpunkten och blindavfyrar geväret skall kornpunkten inte hoppa till. Detta är inte att förväxla med de små rörelser som finns på eller runt riktpunkten. Kommer du ihåg påståendet i artikel två om att skytten i skottögonblicket undermedvetet ger upp den muskelspänningen som inte är en del av skjutställningens strukturella stöd och att detta resulterar i en rekylupptagning som inte är rak?

Felkällor att hålla koll på

När geväret blindavfyras så uppstår vibrationer från att tändstiftet slår framåt mot stopp. Vibrationerna kommer att fortplanta sig via lådan och ut i pipgodset. Om du har muskelspänningar som inte är en del av det strukturella stödet eller om du inte drar geväret rakt bakåt. Andra felkällor kan vara att inte genomför en ren och rak avfyrning, eller om du inte kramar stödsäcken ordentligt då du blindavfyrar geväret, kommer det att synas på kornpunkten genom att den hoppar till.

Dessa mekanismer påminner hos dom som inträffar under skarpskjutning men i mycket mindre skala. Är du

uppmärksam och hela tiden finslipar sin teknik intill den grad så att kornpunkten inte hoppar till kommer du uppleva stora förbättringar då det är dags och skjuta skarpt.

Om du inte hinner till banan så genomför pass med blindavfyrningar istället. Du kommer inte ångra dessa pass, men kom ihåg att det är kvalitet och inte kvantitet som avses. För att möjliggöra effektiv övning i hemmet på några få meter finns det produkter på marknaden. En av dem är DFAT (dry firing focus adapter) Består av en lins som är specifik till kikarsiktet och som skruvas på objektivöppningen. Denna lösning medger övning mot små mål på pappersark i A4 storlek.

Öva själv

Nu är det dags och ladda ner nya skjutövningar och öva mot nya målsättningar och krav. Likt tidigare artiklar kommer ni känna igen er. Enda skillnaden är att vi i viss omfattning minskar målytorna. Precis som tidigare eftersträvar vi ett skjutavstånd på mellan 80 och 100 meter.

Nedan följer skjutövningarna som syftar till att fokusera på avfyrningen. Genom att ni har gått systematiskt tillväga så är det enda som är kvar att fokusera på. Tänk och tillämpa: Fokus på kornpunkten, ren och rak avfyrning. ©

FÖRTYDLIGANDE OCH KOMPLETTERANDE TIPS

Övning 11. Genomförs precis som övning 12, men endast med blindavfyrningar. Ge dig inte förrän kornpunkten slutar "hoppa" innan du går vidare till övning 2.

Övning 12. Nu ska du skjuta mer än en träff i varje cirkel. Övningen testar din förmåga att göra lika från skott till skott och nu mot en målyta som är 2 cm mindre i diameter än tidigare. Alla tre projektiler skall träffa inom cirkeln och får inte bryta linjen. Om du har stora problem här så tveka inte att gå tillbaka till övning 1.

Övning 13. Nyttja tiden till kontroll 1 och 2 av naturlig riktpunkt. Det finns inget syfte med att skottet skall avfyras snabbare än 15 sekunder. Det ska vara din metodik för kontroll 1 och 2 av naturlig riktpunkt som fortfarande ska vara i fokus. Fortfarande gäller det att träffa med varje projektil inom cirkeln utan att linjen bryts men nu mot en målyta som är 1 cm mindre i diameter än tidigare.

Övning 14. Vi avslutar med några målväxlingar med lite twist. Ena målet är 8cm i diameter och det andra målet är 5cm i diameter. Här vill vi att du anpassar hastigheten genom att ögat tolkar siktbilden och därmed hastigheten i avfyrningen. Variera gärna i vilken ordning som du börjar skjuta mot målytorna. Avståndet mellan måltavlorna skall vara minst 1 meter.

Länk till måltavlor:

https://drive.google.com/drive/folders/1ma0SXz_0NWA3YE4xryyHcG6GNBd722VQ?usp=sharing

Nr	Avst	Mål	X-skott	Ställning/Genomförande	Tid	Krav
11	100 m	4 cm cirkel x5		Lmbst * - Serie - blindavfyrningar. Startpos stå med gevär, stödsäcken i handen benstöden får vara nedfällda och anpassade i längd.	I egen takt.	
12	100 m	4 cm cirkel x5	3x5	Lmbst - Serie - träffbild. Startpos stå med gevär, stödsäcken i handen benstöden får vara nedfällda och anpassade i längd.	I egen takt.	3 träff per serie Totalt 15 träff.
13	100 m	5 cm cirkel x5	1x5	Lmbst - Bygg & bryt - Dot drill *. Startpos stå med gevär, stödsäcken i handen benstöden får vara nedfällda och anpassade i längd.	15 sek/1 skott	4/5 träff
14	100 m	5 och 8 cm cirkel x5	2x5	Lmbst - Inta skjutställning - framryck 3 m - målväxling i sida, genomförs fem gånger. Startposition, stående med gevär stödsäcken i handen. Övningen omfattar 10 skott fördelat på 5 serier om två skott.	25 sek/2 skott	4/5 serier

*Lmbst, Liggande med benstödd

*Dotdrill är en benämning där skjutövningar bedrivs mot cirklar av olika storlek. Syftet med olika typer av dotdrill övningar är att träffa en cirkel med ett skott.